

Školská dúha

Základná škola, Zemanská 2, Krompachy

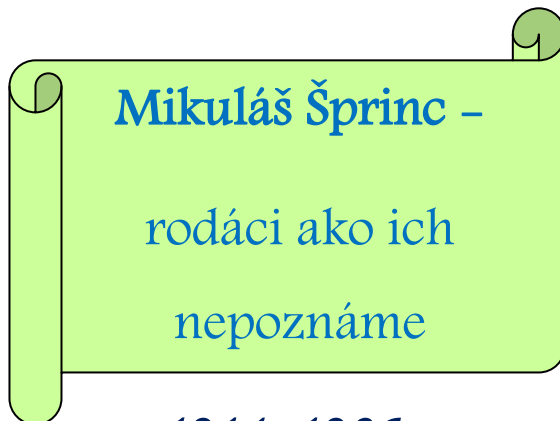
Školský rok 2016/2017

2. vydanie : november -december

Na Vianoce a v novom roku
vinšujem Vám nastokrát, teplé
slnko nad domovom, dobré skutky
s dobrým slovom, zdravia, šťastia
akurát, aby Vás mal každý rád.

Rok čitateľskej gramotnosti

1914 -1986

- kňaz, spisovateľ, prekladateľ, cirkevný činiteľ, učiteľ, básnik, esejista, filozof, literárny vedec, najplodnejší predstaviteľ katolíckej moderny..Chlapec, ktorý rástol v našom meste, chodil do školy po uliciach, po ktorých dnes kráčame my. Po Viktorovi Lorencovi ďalšie zvučné meno, na ktoré môžeme byť hrdí. Rodáci, na ktorých by sa nemalo zabudnúť.

Hoci Mikuláš Šprinc žil od roku 1952 v exile v americkom Clevelende a z politických dôvodov sa nemohol vrátiť domov, nikdy na svoju vlasť nezabudol a vrúcne svoju lásku k nej opisoval v nejednej básni, či zbierke. Srdcom Slováka sa stáva známou osobnosťou aj v ďalekom svete. Stal sa spoluzakladateľom a členom Slovenského ústavu v Clevelende .

V r. 1974 je ocenený za svoju činnosť a v r. 1979 menovaný slovenskou ligou v Amerike **za Muža roka**. Spolu napísal 33 kníh. (*symbolika Kristových rokov*) . Na jeho počesť sa v našom meste za spolupráce Rímsko-katolíckej cirkvi, Miestneho odboru Matice Slovenskej a Mestského úradu každoročne koná súťaž v prednese poézie a prózy pod názvom: **Šprincove Krompachy**

Dňa 29.11.2016 sa konal 13. ročník tejto súťaže . Spolu súťažilo 130 žiakov so spišského dekanátu rožňavskej diecézy, ale aj z iných okolitých škôl, ktoré si túto našu miestnu súťaž obľúbili. Našu školu reprezentovalo 18 žiakov v jednotlivých kategóriách. V kvalitnej konkurencii sme aj my obstáli dobre a diplomy získali i naši žiaci.

**1. kategória - próza: 2. miesto -
Bernadeta Ferková 4.A**

**2. kategória - poézia: 3. miesto -
Stanislav Kapitančík - 6.A**

**3. kategória - próza: 3. miesto -
Ľubomíra Filipová - 8.A**

*Blahoželáme a
ďakujeme*

všetkým žiakom, ktorí
reprezentovali našu
školu a tiež
vyučujúcim, ktorí ich
pripravovali.

Mgr. Anna Skurková

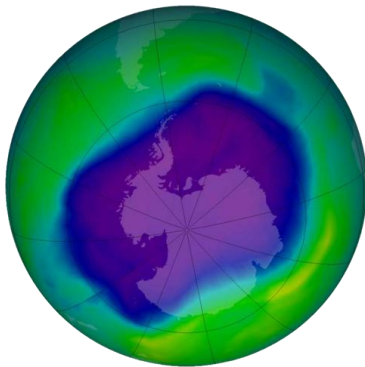

Globálne ekologické problémy

Príčiny?

Stenčovanie ozónovej vrstvy

Človek vypúšťa do atmosféry chemické látky (freóny zo sprejov, chladiacich zariadení, oxidy dusíka z priemyselných závodov...), ktoré spôsobujú rýchlejší rozklad ozónu, ako je jeho prirodzená tvorba v atmosfére. To zapríčiňuje stenčenie ozónovej vrstvy až vytvorenie ozónovej diery.

Postupne sa látky ničiace ozón zakazujú v mnohých krajinách a začínajú sa využívať technológie šetrnejšie k ozónovej vrstve.

Skleníkový efekt

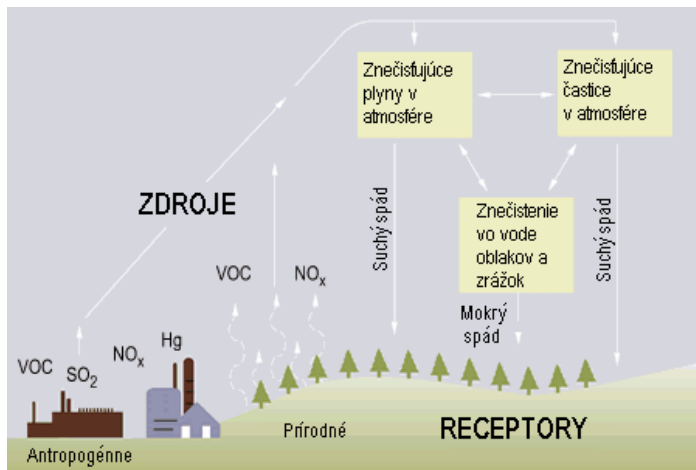
Povrch zeme je zahrievaný hlavne **slniečným žiarením**. Niektoré plyny v atmosfére – skleníkové plyny – (oxid uhličitý, vodná para, metán) zabraňujú unikaniu tepla z povrchu Zeme do jej okolia. Tým je zabezpečená vyhovujúca teplota pre život na Zemi. Tomuto hovoríme prirodzený **skleníkový efekt**. Človek svojou činnosťou (spaľovanie palív,

doprava, priemysel, poľnohospodárstvo) zvyšuje obsah skleníkových plynov v atmosfére a tým ostáva na zemskom povrchu aj viac tepla. **Dôsledkom je globálne (celosvetové) otepľovanie.**

Kyslé dažde

Ludia svojou činnosťou (doprava, priemysel, spaľovanie palív...) vypúšťajú do ovzdušia

oxidy dusíka a síry. Tieto reagujú so vzdušnou vlhkosťou (najmä v oblakoch) za vzniku kyselín. **Následne prší kyslý dážď, ktorý okysľuje pôdu a vody.** Dôsledkom je negatívny vplyv na organizmy, ale aj ľudské výtvory (rýchlejšie rozrušovanie stavieb, sôch, konštrukcií...)

Zníženiu množstva kyslých dažďov prispieva znižovanie emisií v doprave a priemysle (dokonalejšie motory, dokonalejšie filtre...).

Smog

Smog je zmes hmly, dymu, prachu a plynov. Tie reagujú v atmosfére spolu so slnečným žiarením a tak vytvárajú fotochemický smog.

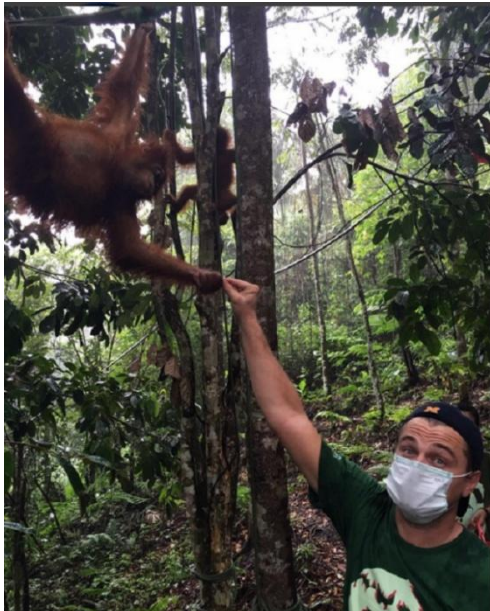
Hromadenie odpadov

Nárast ľudskej populácie neúmerne zvýšil aj množstvo odpadu. Pokiaľ sa jedná o biologicky rozložiteľný odpad, tento sa dá zužitkovať. Hlavným problémom je biologicky nerozložiteľný a nebezpečný odpad. Tieto druhy odpadov ohrozujú zdravie organizmov a

fungovanie ekosystémov. Odpad, ktorý ľudia produkujú v domácnostiach nazývame komunálny odpad, jeho množstvo sa zvyšuje so zvýšenou spotrebou ľudí. Ukladá sa na skládky alebo sa spaľuje v spaľovniach. Odpad zo skládok

zaberá prírodné prostredie, ohrozuje spodné vody, ale aj atmosféru pri vzplanutí. Spaľovaním odpadu sa dostávajú do atmosféry škodliviny. Veľmi nebezpečné sú toxické odpady a rádioaktívny odpad. Každý človek by sa mal podieľať na znižovaní množstva odpadov a zabezpečiť, aby odpady končili tam, kde majú (nevyhadzovať nepotrebné veci do prírody, nevyhadzovať batérie do koša, kompostovať biologický odpad...).

Recykluj a chráň prírodu

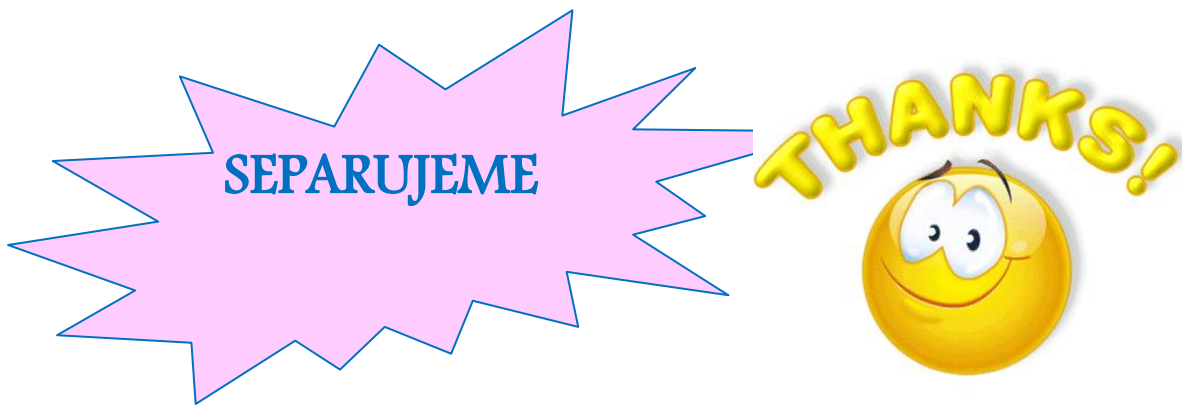
s Leonardom Di Caprio

Je to využitie odpadov na výrobu rôznych výrobkov - opätovné využitie papiera, skla, plastu... Podmienkou recyklácie je triedenie odpadu (rozdelenie odpadu podľa druhu). Triedením odpadu sa znižuje jeho množstvo, šetria sa prírodné zdroje a životné prostredie.

Slávny herec dokonca precestoval celý svet, aby sa oboznámil s problémami životného prostredia a o šokujúce zistenia sa podelil cez dokumentárny film, ktorý je akousi "dokrútkou" k jeho najnovšiemu filmu The Revenant - Vzkriesenie.(ocenený Oscarom). Herec poukazuje ako si sami pod sebou "pílime konár" života.

Spracovala podľa internetových zdrojov : Mgr. Rybárová

Na ochrane životného prostredia by nám malo záležať všetkým. Malým, veľkým, starým, mladým, chudobným, či bohatým. A keďže ani Zemanom nie je jedno, čo sa s prírodou deje, rozhodli sme sa separovať odpad.

Naučme sa spolu, ako ho triediť. Kôš s modrou nálepkou je určený pre PAPIER. Do neho môžete dávať papieriky od keksíkov, servítky alebo papier zo zošita. Do koša so žltou nálepkou dávame PLAST, napr. plastové fľaše, téglíky od jogurtov, slamky, krabičky od džúsov, mlieka dokonca aj kovové plechovky. Prosíme Vás, aby ste tam nehádzali nič, čo tam nepatrí. Šupky od ovocia dávajte do obyčajného koša v triede, tzv. komunálneho odpadu.

Budeme radi aj si triedenie odpadu osvojíte a naučíte separovať aj vašich blízkych.

Mgr. Jana Farkašová

Nezabúdajme na svoje zdravie

a na dostatok pohybu !

" V našej škole sa to ani nedá, keďže pani učiteľka **Mgr. Mikelová**,

dáva každému riadne zabráť! Pripravuje pre nás perfektné podujatia a určite nosí v hlave tisíc nápadov ako sa dá hýbať a nepozná zľutovanie. Odkedy nás učí telesnú výchovu stal som sa nábožnejší. Často sa modlím, aby som to zvládol.."

(anonym)

pre pani učiteľku

... ani my dievčatá nezaostávame!

Vďaka skvelej výbave nášho kabinetu sú hodiny telesnej výchovy ako z reklamy!

Projekt:

ZDRAVÁ CHRBTICA

Dňa 21.-30.11.2016

sa naša škola zapojila do **projektu Zdravá chrbtica**. Úlohou bolo venovať zvýšenú pozornosť zdravotnej telesnej výchove a predstaviť žiakom cvičenia zamerané na prevenciu ochorení chrbtice. Heslom celej akcie sa stalo motto:

**„ s fitloptou si zacvičíme,
skoliózu porazíme,
s lenivosťou zatočíme
a svoj smartfón odložíme!“**

Z motto vyplýva aj názov cvičebnej pomôcky – **fitlopty**. Každá trieda absolvovala 2- 3 vyučovacie hodiny (nácvik + zdokonalenie). Obsah vyučovacích hodín tvorili cviky správneho držania tela, balančné cviky a cviky zamerané na spevnenie stredu tela (chrbta + brušných svalov).

Za akciu a výber cvikov bola zodpovedná pani učiteľka Mgr. Anna Mikelová.

Predstavujeme

Školský parlament

Škola podporujúca zdravie

Zodpovedá: Mgr. Danka Vaščáková

Na známosť
sa dáva, že :

5. 12. 2016 o 13h sa uskutočnilo zasadnutie školského parlamentu.

Zástupcov tried (predsedov) – členov školského parlamentu privítala koordinátorka projektu ŠPZ Mgr. Danka Vaščáková. Zároveň prítomných delegátov oboznámila

Program zasadnutia.

1. Privítanie
2. Predstavenie členov
3. Význam ŠPZ
4. Rozdelenie služieb v ŠJ
5. Rôzne
6. Občerstvenie
7. Záver

2. Po privítaní sa jednotliví členovia predstavili navzájom a stručne i svoju triedu.

3. Projekt Svetovej zdravotníckej organizácie ŠPZ sa v SR začal realizovať v šk. roku 1992/1993 na základe Národného projektu ŠPZ , ktorý bol schválený na Ministerstve školstva SR . V šk. roku 1993/94 v našej škole vypracovala tento projekt ŠPZ Mgr. Vaščáková Dana, na jeho základe sa dominantou tohto stáva dieťa a jeho zdravý vývin v príjemnom, priateľskom a pokojnom ovzduší školy.

Naše poslanie :

Pestrá činnosť, ktorú žiakom pripravujeme v oblasti :

- zdravotníctva
- telesného zdravia
- pohybových aktivít
- environmentálnej výchovy
- kultúrno – spoločenské podujatia

Táto paleta sa postupne stáva

neoddeliteľnou súčasťou ich detského sveta . Našou túžbou je nájsť si tú správnu cestu do srdca našich žiakov. V tomto školskom roku budeme spolupracovať:

- s lekármi v Krompachoch
- s Mestskou knižnicou
- s Mestskou políciou
- s Domom kultúry
- s Centrom voľného času.

4. **Rozdelenie služieb v ŠJ.** Žiaci 5.-9. ročníka budú vykonávať pomocnú službu.

5. **Rôzne** – žiaci navzájom komunikovali o radoostiach i starostiach v triede . Koordinátorka projektu žiakom pripomenula, že oni sú pravou rukou tr. učiteľa a prečítala im Desatoro našej školy . Neskôr si všetci pochutnali na zdravom občerstvení.

6. **Záverom** stretnutia sa Mgr. Vaščáková poďakovala žiakom za príjemnú atmosféru na zasadnutí, ktoré sa stalo príjemným štartom k spoločnej práci v škole.

*Zúčastníli
sme sa...*

Geografického ON -LINE kvízu. Súťaž organizuje MAPA Slovakia Plus, s.r.o. v spolupráci so Slovenskou geografickou spoločnosťou a pod záštitou Predsedníctva komisie geografickej olympiády.

Pripravila : Mgr. Jana Farkašová

Ďakujeme žiačky 5.B Karinke Boruckej a pani učiteľke Mgr. Ivane Mydlárovej, za krásnu zimnú výzdobu a neposledne i p. Mgr. Harmanovej a všetkým za každú snehovú vločku, ktorú sme si pracne vyrobili na okná školy a tak " brnkli " po nose pani Zime....

.. a vyzdobené majú i obe družiny.. Všetko je na oslavu pripravené..

Deti v družine sa do výzdoby svojich tried pustili s celým natešeným srdiečkom, ale tešíme sa i my starší...

V našej družine sme všetci jedna družina!

V rámci záujmovej činnosti predstavujeme žiakom profesiu- povolanie. Oslovení hostia nám porozprávajú prečo si vybrali toto povolanie, čo preto museli urobiť -štúdium, vybavenie a podobne.

September –p. kaderníčka Paula Borucká.

Svojimi šikovnými rukami za krátky čas vyčarovala účesy do školy, spoločenské udalosti. Samozrejme boli naše „baby“ z toho nadšené a všetky si to chceli hneď aj vyskúšať.

Október – návšteva nemocnice

Rýchla záchranná služba. Deťom predviedli vybavenie sanitky, vyskúšali si tlakomer, dlahy, fonendoskop- ten bol pre nich najzaujímavejší.. po 1x v živote počuli vlastné srdiečko. Mali možnosť nastúpiť do kabíny vodiča sanitky.

November – návšteva FITCENTRA,

kde p. Monika Endrizalová s nimi precvičila JUMPING -cvičenie na trampolíne s hudbou. Deti si zacvičili na bežiacom páse, stacionárnom bicykli. Mnohí sa po návšteve "fitka" stali pravidelnými návštevníkmi s vlastnou kartou - čo určite prispeje k ich zdraviu. A tak si my žijeme a spoznávame svet.

Najoblúbenejší svätý u detí?

No predsa Mikuláš !

Čo o ňom vieme?

Stal sa svätým pre štedrosť svojho srdca, pre odvahu, ktorú preukázal aj počas prenasledovania kresťanov, ktoré sa skončilo Milánskym ediktom v r. 313, keď cisár Konštantín prikázal prepustiť "väzňov pravej lásky!

Svätý Mikuláš bol biskupom v Myre. Patrí k svätým, ktorí požívajú úctu po celom svete. Svedčia o tom mnohé kostoly a oltáre, postavené na jeho česť. Narodil sa pravdepodobne v Patare v Lýcii (Malá Ázia). V meste Myra, ktoré ležalo neďaleko mora, sa stal biskupom. Bol známy vďaka svojej mimoriadnej zbožnosti, nadšeniu a zázrakom. Zomrel v Myre. Pochovali ho v

biskupskej katedrále.

Doma dostal dobrú výchovu. Zachovával pôst. Hovorí sa, že v stredu a piatok jedol iba raz, aj to až večer. Rodičia zomreli, keď bol ešte mladým mužom. Po sebe však zanechali taký majetok, že Mikuláš sa nemusel báť o svoje živobytie. On sa však rozhodol všetko venovať chudobným.

A ako by to bolo, aby vynechal našu školu? A veru sa to ani nestalo. Nesklamal naše deti ani tento rok. Prišiel s celou svojou delegáciou, s piesňami i malými šarvancami z 9.A, čo sa až strkali, tak mu chceli povedať svoje básničky a tak ako všetci žiaci i oni dostali za odmenu cukričky.

Ahoj milý Mikuláš, príď že o rok ku nám zas!

Pripravila : Mgr. Anna Rybárová

**Misionári z našej školy,
alebo ako Dobrá novina pomáha vo svete**

Pod mottom Podajme ruku deťom sa vo vianočnom období vydávajú skupinky detí sprevádzané staršími a dospelými kamarátmi ohlasovať radostnú zvesť o narodení Krista do rodín v mestách a dedinách na celom Slovensku a stávajú sa tak poslami nádeje. Každoročne rastúci počet koledníkov potvrdzuje,

že tradícia spojená s rozmerom solidarity a pomoci ľuďom v núdzi sa stala prít'azlivou aj pre dnešné deti a mladých.

Dobrá novina je najrozsiahlejšou akciou eRka a prekračuje rámec nielen jeho členskej základne, ale aj hranice Slovenska a európskeho kontinentu. Dobrá novina je zároveň verejná zbierka povolená Ministerstvom vnútra SR.

Počas vianočného obdobia deti koledami a vinšmi ohlasujú radostnú zvesť o narodení Krista v rodinách svojich miest a obcí. Súčasne zbierajú finančné prostriedky, ktorými Dobrá novina podporuje rozvojové projekty v krajinách afrického kontinentu.

Žiaci našej školy sa do tohto projektu zapájajú už 15 rokov. Za tie roky svojho u obetou a koledovaním v čase vianočných sviatkov, ich pomocou naša farnosť prispela na rozvojové projekty sumou takmer

V rozvojovej krajine, tak deťom pribudne možno nová škola, nová studňa s vodou, možno lieky..Možno by niekto povedal, že i doma máme dosť biedy, načo sa starať o tú vo svete. **Projekt je ale postavený na myšlienke, že najchudobnejšia krajina je tá, ktorá sa už nevie ani rozdeliť.. A tak**
ĎAKUJEME "misionári u Zemanov"!

Pripravuje : Mgr. A. Rybárová

Na Vianoce spolu..

Zdobenie vianočných stromčekov v našom meste. Už len ten sneh...

Redakčná rada:

Mgr. Anna Rybárová,

žiaci : Emma Tomášová, Ema Kleinová, Denisa Tomašiová - žiačky 9.A

Časopis vznikol v spolupráci s CVČ PRIMA Kropachy, v rámci Dramaticko - redakčného krúžku.